. a. inuitat. i. o.

Incipit exemplar Abbatum.

Omnia fac ſecundum exemplar.
ſcribitur ~~Exo. xxv. cap.~~ et ad
hebreos. ~~viii.~~ Hec ſcripture
docet auctoritas et rationis or
do depoſcat quod ad hoc quod quolibet debite peragatur
officium. tria generaliter requiruntur. Debet enim
quilibet miniſter ydoneus cuilibet arti vel offi
cio deputatus.
Primo. Noſſe ſubtiliter ut quid agendum uti
liter clare ſpeculetur. Secundum exemplar.
Secundo. Velle fideliter. ut peragenda ſedulter
cuncta compleatur. Omnia.
Tercio. Poſſe viriliter. ut conſumanda finaliter
conſtans operetur quod dicitur in principio. Fac. Ergo tu
quicumque miniſter ydoneus cuilibet arti vel officio
deputatus. quatenus tibi commiſſa laudabiliter et dig
ne perficias. iterum tibi dico verba que primo pro
themate ſabam. Omnia fac ſecundum exemplar.
Dico primo quod noſſe vel ſcire requiritur ut quodli
bet officium debite peragatur. hoc ſapiens brevi

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

ibo notificat qui rerum gerendarum in bono suo
noticiam recommendat dicens Acceptus est regi
minister intelligens. et iracundiam eius inutilis
sustinebit. Scribitur prov. xiiii. quoniam suo sapienti
prosperi erunt actus et dirigentur gressus eius. scribitur
ibidem xvi. Hac quippe de causa non solum fidelis
sed et prudens perhibetur servus. quem constituit dominus
super familiam suam ut det illis cibum in tempore. scribitur
Math. xxiiii. Dixi secundo. simul et ratio quod velle et posse
se requiritur ut quodlibet officium debite pagatur
hoc testatur in de consolatione Boecius libro
quarto prosa secunda dicens. Duo sunt quorum
omnis humanorum actuum constat effectus. volun
tas scilicet et potestas. quorum si alterum desit nichil est quod
explicari queat. deficiente enim voluntate ne illud quidem
quis non volet aggreditur et voluntas frustra fit
nisi potestas assistat. Hec ille. Horum duorum beatus apostolus
meminit cum propter unius defectum ad hec que proposuit
pervenire non valuit. dicens velle michi adia
cet sed perficere non invenio scribitur ad Ro. vii. Hec
pro tanto premisi quoniam domini Abbates nostri ordinis

quos existimamus ut ministros x̄ & dispensa
tores misterioz dei. sepius variis sunt distracti
negociis cum martha sedule circa frequens mi
nisterium satagentes ut qd ex officio debent. qd
& volunt & p dei grām possunt opatur eñi ds
in eis velle & pficē. i. posse p bona volunta
te scī. ad ~~phil.~~ ~~ii.~~ non cū semp ad manum
hēant & ad notum. eoz memorie nō occurrit
Quapropter quatinus eoz que ex officio debent.
hēant pmptam. etiam cum voluntate & po
testate noticiam. ut eo melius ac facilius i
pleant ministerium suum qd receperunt i dño
scribitur ad ~~co loceñ. iiii.~~ Omnia & singula.
ad eoz officiū ptinencia. & p eos legendo cā
tando vl pnunciando inuenta vl vbilibz
p agenda. ex regula statutis & usibz in pñs
opusculum curaui colligere & eisdem dnis.
Abbibz p exemplari. non ex psumpcione
sz in simplicitate cordis offerre. ut in eo q̄
agenda sunt inueniant. & adimplenda q̄ in
uenerint conualescant. quatinus in omnibz opibz sui

p̄cellentes exiſtant· ne q̄ ex ignorancia· deum
maculārent in glām ſuam. ſcribit̄ ~~ecc. xxxiii~~. Ergo
reuerendi pr̄es ⁊ domini. hoc pr̄us exemplar. de ma-
nu̅ talis qualis grate ſuſcipite ⁊ non quis meo
ꝯtenta collegit· ſꝫ que ꝯtinentur nullo diligent̄
attendite· ⁊ cum cauſa· locus ⁊ tp̄s exegerint
operibꝫ adimplendo· quilibꝫ uer̄m ſibimetipſi
dicat· ad ptem ſiba que a principio, p themate
ſabat: Omnia fac ſecundum exemplar·
In quibꝫ uerbis· o· pr̄es ⁊ dn̄i· inte libꝫ q̄ in hoc
opuſculo q̄ōlibꝫ ad uer̄m officium ptinens·
Primo· Decent̄ colligitur ⁊ copioſe meo cō
plectitur grata nouitate q̄ ꝯtinet Omnia·
Secdo· Potent̄ indicit̄ ⁊ ſtudioſe a uobis per
ficitur digna, p bitate q̄ in themate dr̄ Fac·
Tercio· Patent̄ onditur· ⁊ grōſe uobis p̄po
nitur uia caritate Secdm exemplar· P hoc
ergo opuſculum o pr̄es ⁊ dn̄i exemplar dedi uobis·
ut quemadmodum ego ſcripſi uobis ita ⁊ uos fa
ciatis. His dictis in nomine domini ad
propoſitum accedamus·

Abbas debet primum et proprium locum .
in dextro choro habere. Item pulsū
ad omnes horas preterquā ad uigi
lias et ad primam omni tpe et ad matꝫ
in hyeme signo finire. omnes orōes
tam longas quam breues. ante horas canonicās
aliam singuli sonitu tinnare. Prima antyphō.
ad nocturnos incipere. Omnes bndictiones.
in uigilijs in missis. in caplō. in collacōe et in mē
sa. publice uel priuatim legentib; dare. Duode
cimum responsoriū cantare. Te dm laudamus.
incipere. et in eodem cantico in magnis festiuita
tib; et nocte ~~natiuit dn~~ qū legitur. ps. ~~initio dñi~~.
et nocte palmarꝫ qū legitur ~~ds ds ms respice~~ et
alijs optimis tpib; qū sibi placet. ambos cho
ros circuire et fratres excitare tam monachos
quam conuersos. Euangelium post noc
turnos cū coll' legere et pi ur in laudib; et in uespis et ante collām Te deū incipere.
audientib; omnib; dicere. Item in capit' debet.
Requiescat in pace dicere ad commemorationem
fidelium defunctorꝫ et in fine capituli Adiutoriū nrm.

stando facie versus orientem cantare. Item ca
pitulum tenere, proclamaciones facere et audire, procla
matis autem et reis pro modo delicti penas saluta
res imponere. Item in capitulo et non extra delictis potest
subprioris et cantoris officia et penas levis vel
gravis culpe quociens necesse fuerit iniungere et
absolvere et quem necesse fuerit degradare vel in gradum
suum restituere. hoc idem faciat in eodem. Item ip
so die lamberti vel citius quo postea potest et in aliis
certis diebus in regula notatis iuxta modum ibidem
contentum commemoracionem defunctorum in capitulo
faciat. Item monachum vel conversum defunctum
per se ipsum in capitulo ipso die defunctionis vel postea
citius quo potest absolvat. Item in refectorio comedens
ante vel post prandium vel cenam per se vel per alium pulsa
lectionem mense pro Tu autem tinniet ipse. Item
collacionem tenens lectionem pro Tu autem
similiter tinniet et stans versus orientem Adiutorium
nostrum in nomine domini cantet. Post completorium longam
orationem aliquam signi sonitu finiat et post salve
regina collectam iuxta tempus cum versiculo dicat et precan

aqua bndicta egredientes aspgat. Item ab
bas debet de missis sicut alius ebdomadarius face
& siue celebret ul' non celebret. cfiteor an missa
dice. & etiam in vigilia natalis dni & ipo die. In
epyphania. Dominica in palmis. Tribus die
bus ante pascha & ipa die. In ascensione. In vi
gilia & in die penthecosten. Et sce trinitatis
In die sacramenti. In vigilia assumpcionis & in
omnibus sollempnitatibus sce marie. Bnardi.
Et sci benedicti. In natale sci iohis baptiste & a
postolorum petri & pauli. In dedicacione ecce. In
festiuitate omnium scorum & in omnibus pncipus
officiis defunctorum & pro pnti defuncto. missas sol
lempnes solet cantare. etiam si nocturno som
pno illusus fuit. Et in omnibus sollempnita
tibus pncipalibus que diuinis diebus eueniunt an terciam
sal & aquam bndice & conuentum aspge. Item in puri
ficacione cereos an processionem bndice & eosdem
recipe post offertorium de manibus singulorum. Item
pt tam monachis quam nouiciis coronam be
nedictam dare. Item debet ecclam processiones in cap.

Dnica aduentus dni.

Et vigilia natalis

Et die pen[illegible]

[illegible] oblacionum ante communicacionem

⁊ in choro incipere ⁊ eos ibidem bn̄dicē etiam
si uisitator assistat. Item iuaneres cineres bn̄
dicere ⁊ capitibus singulorum inponere. Item bn̄dic'
in festo palmarum in presbiterio ramos ⁊ ignē in
uigilia pasche. Item debet per totam septimanam
pasche penth. ⁊ natal. xpi ⁊ omnibus diebus dn̄ic.
⁊ festis duodecim lectionum. antiph. ad magnific.
⁊ ad bn̄d. inponere. Item in omnibus festis processi
onibus debet incipere ultimū cantū cum quo ecclesiam co
uentus ingreditur. ut in purificatione. Hodie bta. In
festo palmarum. Ingredientē. In ascensione. O rex
glorie. In die sacramenti. O sacrū. In die assump
tionis. Ascendit xps. Item debet infirmorum curam
maximam gerē ⁊ sepius uisitare ⁊ eos tam mona
chos quam conuersos inungē. ⁊ presertim defunctis
solum in eorum exequiis. missam cantare ⁊ totum
officium funerum tam in infirmitorio quam in cho
ro ⁊ in cimiterio facere. Item debet in cena domini
post nonam mandatum pauperum facere ⁊ post
mandatum scilicet manus eorum aquam fundere et
Item in choro existēs debet semper esse ad chorum ponē.

ad mensam ministrare. et eodem die post biberis mandatum Conventu faciet. in quo mandato quatuor monachos. quatuor novicios et quatuor conversos lavabit. et paucitatem noviciorum in conversis supplebit. Item confessiones singulorum semel in anno recipiet et absolvet. Item confessores instituet. Scrutinium sepius faciet et de singulis confessis sindicis debet dare licenciam vel negare.

Dominicis diebus et in festis. xii. lectionum. benedictiones.

Benedictione perpetua benedicat nos pater eternus.
Unigenitus dei filius nos benedicere et adiuvare dignetur.
Spiritus sancti gratia illuminare dignetur corda nostra.
Divinitate sancti spiritus benedicat nos pater et filius.

In ii. nocturno.

Deus misereatur nostri et benedicat nobis.
Illuminet dominus vultum suum super nos: et misereatur nostri.
Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus.
Ille nos benedicat qui sine fine vivit et regnat.

In iii. nocturno.